

	COL·LEGI INTERNACIONAL SEK-CATALUNYA ÀMBIT LINGÜÍSTIC		
	Llengua i literatura catalana 3r ESO	TASCA CREACIÓ POÈTICA	Unitat 3. El text poètic

Llegeix el següent poema de Màrius Torres:

TRES AMIGUES

A la Mercè, l'Esperança i la Maria

*«Que qui en ditz mal no pot plus larg mentir
e qui en ditz bé no pot plus bel ver dir.»*
Bernatz de Ventadorn

La primera és caliu. Com les llars ben cintrades,
és humana per llei, i espurnejant per joc;
alegre, hospitalària, bon company com el foc,
dóna sempre escalfor, i crema de vegades.

La segona és perfum. Com un matí d'abril,
sols per l'olor que en fa sabem les flors que amaga;
té la suavitat del bàlsam per la llaga,
el seu contacte és fresc com un llençol de fil.

I la tercera és resplendor; segons va l'aire,
a vegades és clar de lluna i altres llamp;
sap escurçar els camins, i omplir d'ocells el camp,
i quan ve, sentim sempre que ens arriba d'enlaire.

Feliç aquell qui pot, amb tota humilitat,
viure en la triple gràcia de la seva amistat.

Màrius Torres

	COL·LEGI INTERNACIONAL SEK-CATALUNYA ÀMBIT LINGÜÍSTIC		
	Llengua i literatura catalana 3r ESO	TASCA CREACIÓ POÈTICA	Unitat 3. El text poètic

- **Presentació del poema. Què suggereix? Què diu?**

El poema, tal i com diu el títol *Tres amigues* i la dedicatòria “A la Mercè, l'Esperança i la Maria”, ens parla de tres bones amigues del poeta.

Les tres primeres estrofes del poema fan referència a una amiga diferent; la primera, a la Mercè; la segona, a l'Esperança; i la tercera, a la Maria. I l'última, ve a ser la conclusió: la felicitat que aporta al poeta la seva amistat.

Cada estrofa del poema conté una metàfora inicial que s'explica tot seguit a partir d'una comparació.

- **Metàfora:** Figura en la qual se substitueix l'objecte real per un d'imaginat per l'autor, amb el qual existeix una determinada analogia.

- **Comparació:** Establiment d'una relació d'analogia o semblança (de forma, de funció, de mida, de color) entre l'objecte real de què es parla i un objecte imaginat per l'autor.

- **Dedicatòria: A la Mercè, l'Esperança i la Maria**

La Mercè Figueras era una malalta gironina que Màrius Torres va conèixer al sanatori antituberculós de Puig d'Olena. El poeta va viure amb la Mercè una intensa relació a mig camí entre l'amistat i l'amor, ella fou la seva amiga més íntima i la que li inspirarà la major part de les *Cançons a Mahalta*. Al sanatori també va conèixer Maria Planas, propietària i gerent del sanatori, i Esperança Figueras, que juntament amb Mercè Figueras, germana d'Esperança, esdevingueren les que el poeta anomenà les tres amigues.

- **Cita a Bernat de Ventadorn:**

*«Que qui en ditz mal no pot plus larg mentir
e qui en ditz bé no pot plus bel ver dir»*

Bernatz de Ventadorn

*«Qui en malparla, no pot mentir més,
i qui en parla bé, no pot dir més gran veritat»*

Aquesta cita és la conclusió final d'un poema de Bernat de Ventadorn adreçat al seu amor Bel Vezet. El poeta diu que donades totes les seves gràcies i virtuts està plenament justificat el seu amor.

Màrius Torres pren aquests versos del poeta trobadoresc, ja que també li resulten una bona conclusió a l'amistat que té amb la Mercè, l'Esperança i la Maria.

	COL·LEGI INTERNACIONAL SEK-CATALUNYA ÀMBIT LINGÜÍSTIC		
	Llengua i literatura catalana 3r ESO	TASCA CREACIÓ POÈTICA	Unitat 3. El text poètic

- **Com descriu el poeta a les tres amigues? Quines qualitats o defectes els hi atribueix?**

- Mercè: *La primera és caliu*. Humana, alegre, hospitalària, bona companya, afectuosa, la més pròxima, amb un caràcter fort, a vegades amb mal geni...
- Esperança: *La segona és perfum*. Sensible, aporta aire fresc...
- Maria: *I la tercera és resplendor*. Més distant, espiritual, sembla que no l'hagi acabat d'entendre (*a vegades és clar de lluna i altres llamp*).

TASCA CREACIÓ POÈTICA

Creeu, en parelles, una composició poètica sobre **l'amistat**, dedicada a tres amics o amigues, seguint el model del poema de Màrius Torres.

El poema ha d'estar format per **quatre estrofes**:

- Les tres primeres han de ser **tres quartets**, dedicats cadascú a un amic o amiga. Hauràs de ressaltar una virtut o una qualitat d'aquella persona a través d'una **metàfora** (al primer vers) que s'explicarà, a partir de diverses **comparacions** i exemples, als tres versos restants.
- L'última estrofa serà **un aplegat**. Ha d'expressar la teva idea o concepció de l'amistat o, més concretament, la importància que tenen l'amistat d'aquelles persones per a tu.
- Els versos han de ser d'art major (**decasíl·labs** o **alexandrins**).
- La rima serà **consonant** (masculina i femenina combinades) i pot seguir l'esquema **ABBA** o **ABAB**, o totes dues combinades.
- Pots incloure una **cita** (d'un fragment d'un poema d'algun autor conegut) per introduir el poema (com en el cas de *Tres amigues*), sempre que tingui alguna mena de relació amb el tema de la teva composició.
- Es valorarà la creació i l'ús d'altres figures retòriques en la vostra composició.

La tasca s'avaluarà amb el **Criteri B** (veure els descriptors a la pàgina següent).

	COL·LEGI INTERNACIONAL SEK-CATALUNYA ÀMBIT LINGÜÍSTIC		
	Llengua i literatura catalana 3r ESO	TASCA CREACIÓ POÈTICA	Unitat 3. El text poètic

CRITERI B: ORGANIZACIÓ

Nivell d'assoliment	Descriptor de nivell
0	L'alumne no assoleix cap dels nivells especificats pels descriptors que figuren a continuació.
1-2	L'alumne elabora un treball en què gairebé mai utilitza una estructura organitzativa (quatre estrofes: tres quartets i un apartat d'art major i rima consonant) ni segueix les convencions pròpies de la llengua i del llenguatge literari en el text poètic (tres metàfores i diverses comparacions), o les que utilitza no s'adeqüen al context i a la intenció. Les seves idees estan constantment desorganitzades , són confuses, sense coherència ni lògica. No afegeix cap cita o ho fa de forma inadequada.
3-4	L'alumne elabora un treball en què a vegades utilitza una estructura organitzativa (quatre estrofes: tres quartets i un apartat d'art major i amb rima consonant) i segueix les convencions pròpies de la llengua i del llenguatge literari en el text poètic (tres metàfores i diverses comparacions), i no sempre són adequades al context i a la intenció; no incorpora altres figures retòriques. Intenta organitzar i expressar constantment les idees però aquestes manquen de coherència i lògica. L'alumne no afegeix cap cita o ho fa de forma ineficaç.
5-6	L'alumne elabora un treball en què generalment utilitza una estructura organitzativa (quatre estrofes: tres quartets i un apartat d'art major amb rima consonant) i segueix les convencions pròpies de la llengua i del llenguatge literari en el text poètic (tres metàfores i diverses comparacions), que són adequades al context i a la intenció; incorpora alguna figura retòrica més. En general , organitza i expressa les idees de manera coherent, constant i lògica. L'alumne afegeix una cita .
7-8	L'alumne elabora un treball en què sempre utilitza una estructura organitzativa (quatre estrofes: tres quartets i un apartat d'art major i amb rima consonant) i segueix les convencions pròpies de la llengua i del llenguatge literari en el text poètic (tres metàfores i diverses comparacions), que són adequades al context i a la intenció; també incorpora altres figures retòriques més. Gairebé sempre organitza i expressa les idees amb coherència, constància i lògica. L'alumne afegeix una cita de manera correcta .
9-10	L'alumne elabora un treball en què utilitza de manera molt eficaç i elaborada una estructura organitzativa (quatre estrofes: tres quartets i un apartat, d'art major i amb rima consonant) i segueix les convencions pròpies de la llengua i del llenguatge literari en el text poètic (tres metàfores i diverses comparacions), que són adequades al context i a la intenció; també incorpora diverses figures retòriques de manera eficaç. Sempre organitza i expressa les idees de manera coherent, constant i lògica i aquestes s'integren de manera elaborada . L'alumne afegeix una cita de manera correcta i eficaç .